

Global facklig utblick

2025

Jorden
runt

UTMANING FÖR NÄSTA GENERATION

12,4%

av världens
unga är
arbetslösa.

KLIMATET PÅVERKAR ARBETSMILJÖN

71%

av världens arbetare
påverkas av extrem-
värme.

DEN BITTRA SANNINGEN

87%

av världens
regeringar
kränker strejk-
rätten.

FOTO: EAK/SHUTTERSTOCK/TI

Tillsammans är vi starka – därför är över 190 miljoner arbetare i hela världen med i fria fackföreningar.

Tema: **Globalt fackligt arbete**

Organisering ger styrka

Tiderna förändras men det finns en sanning som alltid gäller: Det går att förändra samhället. Om vi organiserar oss. Det är därför fackför-
eningsrörelsen är **världens största folkrörelse** med 191 miljoner
medlemmar över hela jorden. *Sidan 2*

JORDEN RUNT

Här kan du ta del av
LOs årliga utblick över
världen ur ett fackligt
perspektiv.

LOs ORDFÖRANDE

FOTO: LO/ANNA ÖRÖD

Johan Lindholm:

*"Om vi låter makt-
havare försvaga
oss i ett land så
kan det i framtiden
ske också här."*

Sidan 2

FÖR FACKLIGT AKTIVA

10
FARLIGASTE
LÄNDERNA

Sidan 7

FACKET I USA

FOTO: MARY HERRICK

Tar strid mot Trump.

Sidan 9

Årskrönika för världens tappra fackliga kämpar

Så här års börjar media fyllas av årskrönikor om alla tänkbara och otänkbara vinklar; ekonomi, politik, sport, musik. Det finns till och med årskrönikor om tågförseningar. Men ett ämne brukar det inte göras årskrönikor om; alla **de som ägnar sin vardag åt att försöka förbättra löner och villkor för sig och sina arbetskamrater**. Kort sagt: alla de miljoner människor världen över som arbetar fackligt.

FOTO: LO/CLARA DAGH

Det var bland annat därför vi på LO för några år sedan började ge ut Global Facklig utblick. En genomgång av vad som skett i världen under året, men ur ett fackligt perspektiv. Vi tycker det är viktigt. För det som händer arbetare i andra länder påverkar också oss. Om vi låter arbetsgivare och politiker försvaga oss i ett land så kan det i framtiden ske också här.

Fackliga rättigheter motarbetas nu i allt fler länder. På många håll riskerar du till och med livet om du går med i facket. Det kan därför vara lätt att känna sig uppgiven när man ser sig runt i världen december 2025. Men det är precis vad världens diktatorer och storbolagsdirektörer vill att vi ska känna. De har fel. För världen går att förändra, om vi är tillräckligt många som bestämmer oss för det.

I årets Global facklig utblick beskriver vi därför inte bara motgångar. Du kan också läsa om de som inte gett upp utan kämpar vidare.

I juli bildade städarbetarna i Colombia ett eget fackförbund, trots årtal av trakasserier från arbetsgivare och myndigheter. I Mauritius arbetar facket för att skydda migrantarbetare genom att ge dem utbildning och annat stöd på deras modersmål. I Indonesien lyckades fackföreningsrörelsen upphäva en lag som undergrävde anställdas rättigheter. I Sydkorea vann facket en historisk seger när de fick bort lagstiftning som tillät arbetsgivare att gömma sig bakom underleverantörskedjor.

Om allt detta och mycket annat berättar vi i Global Facklig Utblick 2025. Vi hoppas att du och andra som läser kan ha nytta av den. Förhoppningsvis kan vår utblick ge nya tankar och idéer, och på så vis bidra till vårt gemensamma arbete att förändra världen.

Johan Lindholm
LOs ordförande

En ojämlik värld

Osäkerheten om den globala ekonomin och arbetsmarknaden är stor. En viktig orsak är **Donald Trumps olika utspel** inom handelspolitiken.

USAs tullar mot omvärlden har stigit till den högsta nivån sedan 1933, vilket redan har börjat märkas genom stigande arbetslöshet och färre lediga jobb. Arbetsmarknaderna påverkas också negativt av en allt stramare invandringspolitik. Enligt IMF, Internationella Valutafonden, riskerar en stram invandringspolitik dessutom att minska antalet människor i arbetsför ålder, vilket kan bli ett problem i länder med en åldrande befolkning.

Fler tullar kan dessutom ge spridningseffekter och utlösa vedergällning, vilket leder till en kapplöpning mot botten som ingen i längden tjänar på. Världsfacket ITUC, där LO, TCO och Saco är medlemmar, har länge betonat att arbetsvillkor och löner inte får offras för att locka investeringar eller stärka den egna handeln.

Att Trumps olika nyckler får sådana effekter beror på att USAs ekonomi är stor nog att påverka hela världen. Nästan 84 miljoner arbetstillfällen i 71 länder är kopplade till amerikanska konsumenternas efterfrågan. Ungefär två tredjedelar av de jobben finns i Asien och Stillehavsområdet. De länder som har den högsta andelen arbetstillfällen beroende av USA, 17 procent, är dock Mexiko och Kanada.

Europeisk tullkritik

USA är EUs viktigaste handelspartner. Risken för att inkomsterna från den handeln minskar sätter press på tillväxt och jobb i Europa. Minskad handel mellan USA och Kina kan dessutom betyda en ökad kinesisk export till Europa, vilket kan slå mot industrin. Framför allt drabbar detta breda grupper av vanliga arbetare.

I september höll EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, sitt årliga tal om tillståndet i unionen. I sitt tal lyfte von der Ley-

FOTO: MINA RAD

Världens arbetare har fått en allt mindre del av de totala inkomsterna.

en bland annat vikten av att stärka arbetstagar-
nas ställning på arbetsmarknaden och ett för-
slag om så kvalitetsjobb, Quality Jobs Act. För-
slaget innehåller än så länge inga detaljer men

välkomnades av Europafacket ETUC, där LO,
TCO och Saco är medlemmar, under förutsätt-
ning att det innehåller verkliga förändringar.

I ett tal till EUs ledare samma månad under-

strök ETUCs generalsekreterare Ester Lynch att Europas väg mot ökad konkurrenskraft måste fokusera på ökade investeringar i människor och teknik, inte på att försämrade skyddet för anställda och deras rättigheter.

Ny levnadslön

I april lanserade FN-organet ILO, International Labour Organisation, tillsammans med ITUC och den internationella arbetsgivarorganisationen IOE det första programmet någonsin om levnadslöner. Enligt den definition man nu kommit överens om är levnadslön "den lönenivå som är nödvändig för att ge arbetstagare och deras familjer en skälig levnadsstandard, med hänsyn tagen till förhållandena i landet och beräknad för arbete som utförs under normal arbetstid".

ILO visar samtidigt hur ojämlikheten i världen fortsätter att öka. Arbetskraftens andel av inkomsterna i världen, den så kallade löneandelen i ekonomin, har under de senaste tio åren minskat från 53 procent till 52,4 procent. Det låter kanske inte mycket men om andelen hade varit oförändrad skulle de globala arbetsinkomsterna i dag ha varit över två miljarder högre bara under ett år.

Även teknologiska förändringar har spelat roll för ojämlikheten. Teknologin har ökat produktiviteten men arbetstagarna har inte fått en rättvis andel av vinsterna. ILO varnar också för att den senaste tidens utveckling inom artificiell intelligens, AI, ytterligare kan fördjupa klyftorna. Enda sättet att motverka detta är enligt ILO en politik som ser till att alla får del av de fördelar som teknologiska framsteg ger och att AI inte bara används till att sänka företags kostnader utan verkligen leder till ökad produktivitet.

Den så kallade plattformsekonomin¹ var ett av de viktigaste ämnena som diskuterades under ILOs årliga Arbetskonferens, ILC, i juni. ITUC har krävt att denna sektor ska regleras vilket arbetsgivarsidan och vissa regeringar sagt nej till. Beslutet blev att ILO ska arbeta för en konvention om plattformsekonomin.

Minskat bistånd

Samtidigt som klyftorna har den extrema fattigdomen minskat de senaste årtiondena. Skillnaderna mellan olika delar av världen är dock stora. Utvecklingen i Afrika söder om Sahara har till exempel i det närmaste stått still medan resten av världen dragit ifrån.

Här spelar också utvecklingsbiståndet stor roll. Donald Trump har drastiskt minskat biståndet genom att bland annat lägga ner den

amerikanska biståndsmyndigheten USAID. Även om den amerikanska biståndsbudgeten uppgått till bara 0,2 procent av BNP har USA länge varit världens största biståndsgivare i kronor och ören. Beslutet är ett dråpslag för många av världens biståndsorganisationer och FN-organ, men framför allt har det inneburit en kris för de tiotals miljoner fattiga som förlitat sig på amerikanskt stöd till skola, sjukvård, jordbruksutveckling och akut nödhjälp.

Att USA drar sig tillbaka globalt öppnar också utrymmet för andra makter på den internationella arenan, inte minst Kina. En stor geopolitisk förändring är exempelvis framväxten av BRICS, samarbetet mellan Kina och andra stora tillväxtekonomier i framför allt det globala syd. Syftet är att skapa en motvikt till USA och övriga västvärlden. De fackliga organisationerna inom BRICS har en egen samordning som tillsammans har långt fler medlemmar än ITUC. Flera av de organisationer som ingår i BRICS-samordningen är varken demokratiska eller oberoende.

Hög ungdomsarbetslöshet

Den globala arbetslösheten är i dag drygt fem procent. Ungdomsarbetslösheten är dock mer än dubbelt så hög och ligger nu på 12,4 procent. Den globala så kallade jobbklyftan, alltså antalet människor som vill och kan lönearbete men inte får det, är i dag 402 miljoner. Det är en minskning från 500 miljoner för fyra år sedan. Två miljarder människor arbetar dessutom i den så kallade informella sektorn.²

ILO pekar också på att mer än en femtedel av världens unga varken arbetar eller studerar. För unga kvinnor är siffrorna ännu högre. Andelen unga kvinnor som varken arbetar eller studerar är 28,2 procent 2024, vilket är mer än dubbelt så mycket som bland unga män

Arbetsrelaterade sjukdomar och skador orsakar nästan tre miljoner människors död varje år, enligt ILO. Nio av tio dödsfall beror på sjukdom orsakad av arbetet. Resten är arbetsplatsolyckor. Dessutom drabbades nästan fyra miljoner anställda av arbetsskador.

28 miljoner människor över hela världen är utsatta för tvångsarbete. Det är en ökning med 2,7 miljoner sedan 2016. Flest tvångsarbetare, mer än hälften, finns i Asien och Stillahavsområdet.

Barnarbetet har minskat med 22 miljoner sedan sekelskiftet, enligt ILO och FNs barnorganisation UNICEF. Fortfarande finns dock 138 miljoner barn i barnarbete varav 54 miljoner arbetar i farliga miljöer som äventyrar deras hälsa och utveckling.

FAKTA ORGANISATIONSGRAD

Facklig organisationsgrad i OECD

Belgien	50
Chile	20
Colombia	5
Costa Rica	15
Danmark	66
Estland	67
Finland	56
Frankrike	10
Grekland	20
Irland	25
Island	90
Israel	24
Italien	34
Japan	16
Kanada	30
Korea (Syd)	20
Lettland	13
Litauen	8
Luxemburg	33
Mexiko	12
Nederländerna	18
Nya Zeeland	19
Norge	52
Polen	12
Portugal	15
Slovakien	11
Slovenien	20
Spanien	13
Storbritannien	22
Sverige	67
Schweiz	15
Tjeckien	11
Turkiet	14
Tyskland	17
Ungern	7
USA	10
Österrike	27

Globalt fackligt budskap

Inför mötet mellan finansministrarna från de så kallade G7-länderna, världens sju ledande industriländer, i Kanada i maj gjorde de fackliga centralorganisationerna i samtliga G7-länder, de så kallade Labour Seven, ett gemensamt uttalande.

Det samlade fackliga budskapet var tydligt: utan en kraftig förändring av den ekonomiska politiken riskerar regeringar och centralbanker att ytterligare öka ojämlikheten. Labour Seven uppmanade därför till räntesänkningar och ökade investeringar i välfärd och grön energi. För att finansiera detta föreslår fackföreningsrörelsen bland annat beskattning av förmögenheter och kapitalinkomster, skatt på finansiella transaktioner och ett stärkt internationellt samarbete mot skatteflykt. ●

¹ Plattformsekonomi är den ekonomiska verksamhet som förmedlas via digitala plattformar och som ofta saknar grundläggande rättigheter för arbetstagarna.

² Informell sektor betyder att formell anställning saknas, som till exempel inom gatuförsäljning, hantverk, hushållstjänster, byteshandel och jordbruk för självhushåll.

Klimatet – en facklig fråga

Enligt ITUC kommersvärlden med nuvarande utvecklingstakt **inte att klara Parisavtalets mål** om att hålla den globala temperaturökningen under 1,5 grader. Trots internationella avtal uppfyller många länder inte sina utsläppsminskningssmål. Samtidigt motarbetas framsteg ofta av företag som tjänar pengar på utsläpp av koldioxid.

Vid FNs klimattoppmöte COP 30 i Brasilien i november lyfte ITUC följande krav:

- Arbetstagarna måste få en formell plats vid förhandlingsbordet. Fackföreningar måste få delta i klimatförhandlingar genom social dialog och kollektivavtal, både nationellt och internationellt.
- Arbetstagarna måste skyddas från negativa effekter av klimatförändringar. I dag blir många sjuka och förlorar inkomst under värmeböljor, särskilt hårt drabbas kvinnor.
- Regeringarna måste säkerställa en rättvis omställning med jobb, utbildning och trygghet. Fattigdom, ojämlikhet och arbetslöshet måste motverkas.
- Det krävs en plattform för internationellt erfarenhetsutbyte där länder kan dela goda exempel, lära av varandra och integrera arbetstagarperspektivet i nationella klimatplaner.

En fråga som den internationella fackföreningsrörelsen särskilt lyft är värmestress på jobbet, dvs att allt fler anställda tvingas att arbeta i extremt höga temperaturer. En ny rapport från Världshälsoorganisationen WHO och Meteorologiska Världsförbundet WMO visar att

extremvärme i dag påverkar mer än 2,4 miljarder arbetare världen över, eller 71 procent av den globala arbetskraften. Uppskattningsvis 18 970 dödsfall och 22,87 miljoner arbetsoflyckor varje år är enligt rapporten kopplade till överdriven värme.

ITUC kräver därför bland annat obligatoriska riskbedömningar av värme på arbetsplatsen, kollektivavtal för om skydd mot extremvärme och lagar som erkänner hög värme som en arbetsplatsrisk. ●

Fackligt fredsarbete

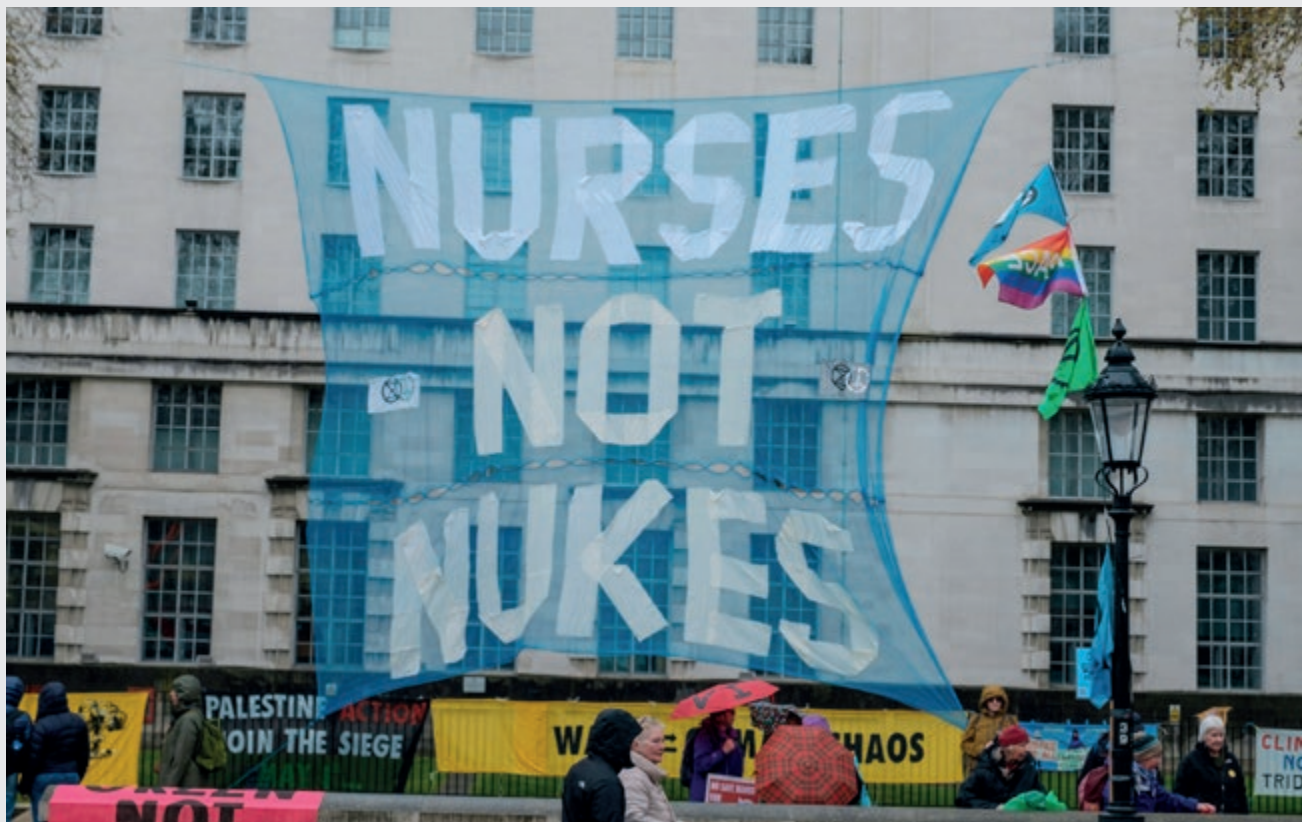

FOTO: AKHERE UNUABONA

Facket har alltid varit en fredsrelse.

Fackföreningsrörelsen har alltid spelat en viktig roll för fred och gör det fortfarande. Fackligt arbete bidrar till att minska ojämlikhet, vilket minskar konflikter. Genom att främja förhandlingar mellan arbetsgivare och arbetstagare bidrar vi till att **lösa motsättningar fredligt**. Genom att stödja demokratiska processer och institutioner bidrar fackföreningar till att skapa samhällen där konflikter kan lösas genom dialog. Fackföreningsrörelsen spelar också en stor roll i återuppbyggnaden efter krig.

I dag pågår den största ökningen av försvarsutgifterna sedan kalla kriget, en utveckling som för Europas del drivits på av hotet från Ryssland. Fackföreningsrörelsen i Europa har inte motsatt sig ökade försvarsutgifter i sig men pekar på att de måste vägas mot andra kostnader. Risker är annars att många regeringar istället kommer att skära ner på välfärd och social trygghet.

Tillsammans med Internationella Fredsbyrån och Olof Palmes Internationella Center har ITUC tagit fram rapporten For Our Shared Future med en uppmaning till gemensamma säkerhetsåtgärder som ömsesidig kärnvapenedrustning, demilitarisering och ett nytt socialt kontrakt för fackliga rättigheter, full sysselsättning och social rättvisa. LO deltar aktivt i samarbetet kring rapporten och i arbetet för att förverkliga dess förslag. ●

Hotad demokrati

För första gången på över 20 år finns det i dag färre demokratier än auktoritärt styrda stater i världen. **Färre än en tredjedel, 28 procent, av jordens befolkning lever i dag i demokratier.** Det visar den senaste årsrapporten från forskningsinstitutet V-Dem.

Den nedåtgående trenden innefattar både demokratiska sammanbrott i länder som tidigare varit demokratiska och ytterligare försämring av demokratin i redan auktoritära stater.

Men också en auktoritär utveckling i etablerade demokratier, som USA och Israel.

Omfattningen av den demokratiska nedgången är ojämn mellan olika regioner. Demokrati är vanligare i Västeuropa och Nordamerika liksom i vissa delar av Östasien och Stil-

lahavsområdet, Östeuropa och Sydamerika. Auktoritära styren dominerar i Mellanöstern och Nordafrika, Syd- och Centralasien och Afrika söder om Sahara.

Antidemokratiska storföretag

I Östeuropa har auktoritära styren stärkts i länder som Belarus, Ungern, Ryssland och Serbien. I Syd- och Centralasien har demokratin försvagats i Indien och Mongoliet. Andra folkrika länder är också på väg mot auktoritära styren, som Bangladesh och Pakistan.

Bland ljuspunkterna finns Brasilien där den demokratiska utvecklingen stärkts sedan vänsterns Lula da Silva vann presidentvalet 2022. En stor del av avdemokratiseringen drivs på av ekonomiskt mäktiga länder med ett stort internationellt inflytande, som Kina.

De demokratiska friheterna hotas också av att en koncentration av ekonomisk makt gör det möjligt för en liten grupp miljardärer att utöva ett oproportionerligt stort inflytande över globala beslut

FOTO: ERNIE JOURNEYS

Allt färre länder styrs demokratiskt.

ITUC har gjort en genomgång av globala storföretag som systematiskt motarbetar fackliga och andra mänskliga rättigheter. De värsta företagen på ITUCs lista är Amazon, Anduril, Meta, Northrop Grumman, Palantir, SpaceX och Vanguard. Blackstone Group, ExxonMobil, Glencore, Meta, Tesla och The Vanguard Group. ●

Fackliga rättigheter

Det råder en förvärrad global kris för fackliga rättigheter, enligt ITUCs årliga Global Rights Index. Samtidigt finns exempel över hela världen där **fackligt aktiva tagit strid och haft framgångar**. I ett växande antal länder klassas dock fackföreningar som "utländska agenter", särskilt om de får stöd från systerorganisationer i andra länder.

87 procent av de undersökta länderna kränkte strejkrätten, 80 procent kränkte rätten till kollektiva förhandlingar och 75 procent uteslöt arbetare från rätten att bilda eller ansluta sig till en fackförening. I 40 länder utsattes fackligt aktiva för våld. I 71 länder blev de fängslade eller arresterade. Fackligt aktiva dödades i bland annat Kamerun, Colombia, Guatemala och Peru.

Strejkrätten inskränktes under året i Algeriet, Angola, Argentina, Burundi, Costa Rica, Egypten, Finland, Nepal, Rwanda, Senegal,

Tunisien och Zimbabwe. Flera länder införde lagar mot strejker inom offentlig sektor, till exempel i Italien, eller förklarade strejker olagliga inom kommunal service, som i Demokratiska republiken Kongo. I Moldavien, Panama och Filippinerna vägrade arbetsgivare rutinmässigt att tillämpa kollektivavtal.

I cirka 30 av de undersökta länderna, däribland Jordanien, Mauretanien, Qatar, Saudiarabien och Thailand, är migrantarbetare förbjudna att organisera sig fackligt. Ofta är

FAKTA RISKLÄNDER

De tio farligaste länderna för fackligt aktiva 2025

1. Bangladesh
2. Belarus
3. Ecuador
4. Egypten
5. Eswatini
6. Myanmar
7. Nigeria
8. Filippinerna
9. Tunisien
10. Turkiet

vissa grupper av offentligt anställda förbjuda att organisera sig, till exempel säkerhetsvakter i Rwanda, brandmän, fängelsepersonal och kustbevakning i Japan och kriminalvårdspersonal i Bahamas och Turkiet. I särskilda ekonomiska zoner, till exempel i Bangladesh och Haiti, har inga anställda rätt till föreningsfrihet. ●

En blick över världen

Europa

Västeuropa är fortfarande den mest demokratiska regionen i världen enligt V-Dem. I Östeuropa är bilden mörkare. En tredjedel av regionen, däribland Georgien, Ungern, Moldavien, Rumänien och Serbien, utvecklas nu i auktoritär riktning. Belarus är i dag att betrakta som en ren diktatur. Flera länder har också utsatts för ryska påverkansoperationer, exempelvis Moldavien, Armenien, Georgien och Rumänien. Två länder rör sig dock i demokratisk riktning enligt V-dem; Montenegro och Polen.

Utvecklingen i Turkiet under Erdogan fortsätter snabbt i auktoritär riktning. Det senaste exemplet är de av regimen arrangerade åtalerna mot det största oppositionspartiet, socialdemokratiska CHP. Myndigheter och arbetsgivare undertrycker systematiskt anställdas rättigheter och förföljer fackligt engagerade. Rätten till kollektiva förhandlingar är kraftigt begränsad och arbetare som försöker organisera sig avskedas.

Framgång i Storbritannien

När det gäller fackliga rättigheter är Europa som helhet klart bättre jämfört med övriga världen. En ljuspunkt det senaste året är den brittiska Labourregeringens New Deal for working people, som bland annat innehåller förbättrat anställningsskydd, höjda minimilöner, stärkta kollektivavtal och ökat fackligt inflytande. Förslaget har välkomnats av den brittiska fackföreningsrörelsen som länge drivit på för sådana förändringar.

Nästan tre fjärdedelar av de europeiska länderna kränkte strejkrätten, nästan en tredjedel av dem arresterade arbetare och över hälften nekade eller begränsade tillgången till rättslig prövning.

ILänder som Armenien, Grekland, Nederländerna, Moldavien och Nordmakedonien har så kallade gula, det vill säga arbetsgivarstyrda, fackföreningar växt fram och uppmuntrats av myndigheterna.

I Nordmakedonien har dock fackföreningar samlat sig till motstånd. Efter år av missförhåll-

landen, uteblivna löner och diskriminering startade exempelvis textilarbetarna i den nordmakedonska staden Shtip landets första oberoende fackförening inom textilsektorn, Glasen Sindikat. Trots försök från regeringen att utestänga dem från nationella dialoger har organisationen nu byggt starka nätverk och fått

stöd från såväl Palmecentret och Handelsanställdas Förbund i Sverige som ILO.

Arresteringar i Belgien

I Belgien har en ny lag införts som kriminaliserar "ondskefulla angrepp på statlig auktoritet", vilket kan användas mot protestaktioner. I juni arresterades flera fackföreningsmedlemmar från centralorganisationen CSC-ACV under en strejk mot privatiseringen av en stormarknadskedja. I oktober samlade de fackliga centralorganisationerna tusentals demonstranter i Bryssel för att protestera mot den belgiska regeringens nedskärningar inom välfärden.

I Italien har högerregeringen under ledning av Giorgia Meloni begränsat strejkrätten. När tusentals strejkande metallarbetare i Bologna i somras demonstrerade för ett nytt kollektivavtal anmälades det till åklagare enligt den nya

Paul Nowak, ordföranden i brittiska LO, TUC, har välkomnat Labourregeringens arbetslivsreformer.

säkerhetslagstiftningen. Regeringen har också avslutat det mesta av den sociala trepartsdialogen mellan staten, facken och arbetsgivarna.

I Frankrike har president Macron och hans regering genomfört en rad förändringar som mötts av fackligt motstånd, som försämrade arbetsrätt och begränsade rättigheter för arbetslösa. Den 18 september genomförde den franska fackföreningsrörelsen landsomfattande protester mot de sociala nedskärningar regeringen försökte få igenom i sin budget.

Antifackliga lagar i Finland

Finlands högerregering har genomfört en hård antifacklig lagstiftning med bland annat försvagat anställningsskydd och inskränkt strejkrätt. Fackföreningar riskerar nu böter på upp till 150 000 euro för att ha organiserat strejker som senare bedömts vara olagliga. Enskilda anställda kan dömas till böter på 200 euro för att ha deltagit i en strejk, pengar som ska betalas till arbetsgivaren. Finlands långvariga trepartssamarbete har urholkats till att vara en ren formalitet med kraftig minskning av det fackliga inflytandet.

Georgien har infört en rad lagar som försvagar anställdas rättigheter. Parlamentet har också röstat igenom en lag mot "utländsk påverkan" där fackföreningar som tar emot ekonomiskt stöd från systerorganisationer i andra länder kan dömas för att "främja en utländsk maktens intressen". Serbien har förkortat tidsfristen för att väcka talan om arbetsrättsliga frågor i domstol och genom höjda avgifter gjort det dyrt för anställda att få rättsligt skydd.

I oktober gick albanska oljearbetare vid Bankers Petroleum Albania ut i strejk för att arbetsgivarna skulle uppfylla sina åtaganden enligt kollektivavtal, bland annat om bättre löner och arbetsvillkor.

Trots ihållande internationellt tryck har regeringen i Belarus fortsatt sin systematiska förföljelse av oberoende fackföreningar. Fackliga ledare och andra oppositionella har dömts till långa fängelsestraff. I september frigavs dock ett stort antal politiska fångar, däribland den fackliga centralorganisationen BKDPs ordförande Aliaksandr Yarashuk och Hennadz Fiadynich, tidigare ordförande för fackförbundet REP. De frigivna har nu istället tvingats i exil. Genom Union to Union och Palmeccentret fortsätter LO att stödja den belarusiska fackföreningsrörelsen.

Förtryck i Ryssland

Inte heller i Putins Ryssland tillåts oberoende facklig organisering. De som försöker att organisera sig fängslas eller utsätts för trakasserier. På JSC Blagoveshchensk Valve Plant blev ordföranden för den lokala fackklubben misshand-

lad av verkstadschefen. Trots dokumenterade skador vägrade myndigheterna att ens utreda händelsen.

I Ukraina är situationen speciell på grund av det ryska angreppskriget. I de delar av Ukraina som ockuperas av Ryssland råder ett brutalt förtryck. Alla försök till oberoende organisering, exempelvis fackföreningar, slås ner.

Även i det fria Ukraina finns dock oroande exempel på inskränkta fackliga rättigheter. Det ukrainska parlamentet har antagit flera lagar som undergräver anställdas rättigheter. Arbetare i företag med färre än 250 anställda är undantagna från kollektivavtalen. Andra lagar ökar arbetstiden i "strategiska sektorer" och gör det lättare för arbetsgivare att bryta mot avtal. I juni gick regeringsagenter in den fackliga centralorganisationen FPU's lokaler och beordrade de anställda att lämna byggnaden.

Stärkt höger i EU

Sedan förra årets val till Europaparlamentet har antalet parlamentariker med band till fackföreningsrörelsen blivit färre. EU-kommissionen har också en tydligare högerprägel än någonsin tidigare.

Den 23 september arrangerade ETUC en stor protestmarsch i Bryssel mot urholkningen av fackliga rättigheter i EU-kommissionens så kallade OMNIBUS-direktiv. ETUC menar att de förslag som nu ligger på bordet är otillräckliga för att förhindra oseriösa företags kränkningar av mänskliga rättigheter utan tvärtom ökar företagets straffrihet.

Imaj möttes ETUCs medlemsorganisationer i Belgrad för sin mellanårskonferens. Vid mötet antogs den så kallade Belgraddeklarationen med den europeiska fackföreningsrörelsens mål för ett rättvist, hållbart och demokratiskt Europa. Den europeiska fackföreningsrörelsens mål ska enligt deklarationen vara:

- Ett Europa där alla människor – oavsett vad de gör, var de kommer ifrån och vem de älskar – respekteras fullt ut och får del av fördelarna med de europeiska värden vi förespråkar.
- Ett Europa där vi anstränger oss för att gemensamt skapa en rättvis, hållbar, säker och inkluderande ekonomi som gynnar arbetstagarna – och där arbetstagarna drar nytta av den tekniska utvecklingen och inte blir offer för den.
- Ett Europa som tar itu med sociala och säkerhetsmässiga frågor genom att skapa ett samhälle och en ekonomi som passar våra medborgare i dag och i morgon – ett säkert, fredligt, välmående, rättvist, hållbart, respektfullt och inkluderande Europa som alla dess medborgare är stolta över att stödja och vara en del av. ●

Nordamerika

Både USA och Kanada är demokratiska länder men skillnaderna mellan dem är stora. Kanada har ett samhällssystem som mer påminner om Europa än om USA. Kanada har också en jämfört med USA stark arbetarrörelse och en högre facklig organisationsgrad, cirka 30 procent. Det socialdemokratiska partiet NDP är landets tredje största parti och står den fackliga centralorganisationen Canada Labour Congress, CLC, nära.

I USA har demokratin, enligt V-Dem, tydligt försvagats efter Donald Trumps makttillträde. Det oberoende rättssystemet har attackerats liksom media och universitet. Enligt chefen för V-dem, Staffan Lindberg, är USA hösten 2025 inte längre att betrakta som en demokrati.

Trump har också gått till bred attack mot fackliga rättigheter. Redan kort efter sitt tillträde meddelade han att inga nya kollektivavtal med statligt anställda skulle godkännas. I januari i år avskedade han chefsjuristen vid USAs arbetslivsmyndighet National Labor Relations Board (NLRB). Han har stoppat ett förslag till skärpta arbetsmiljöregler för kolgruvearbetare, avskaffat minimilön och övertidsersättning för hemtjänstarbetare och skrotat en tidigare plan från Biden som skulle förhindra arbetsgivare från att betala funktionshindrade arbetare mindre än den federala minimilönen.

Trots Trumps och Republikanernas starkt antifackliga inställning har opinionen bland amerikaner under senare år gradvis blivit alltmer fackföreningsvänlig. Enligt en undersökning gjord av amerikanska LO, AFL-CIO, har två tredjedelar av amerikanerna i dag förtroende för fackföreningar vilket är den högsta siffran på länge.

Samtidigt växer nu motståndet mot Donald Trump i USA. I oktober deltog miljontals amerikaner i landsomfattande demonstrationer mot Trump under parollen "No Kings". I november valdes socialisten Zohran Mamdani sensationellt till borgmästare i New York, bland annat med fackligt stöd från New Yorks AFL-CIO. Demokraterna hade dessutom framgångar i flera regionala och lokala val. ●

Latinamerika

De flesta latinamerikaner lever under mer eller mindre demokratiska styren med folkvalda regeringar. Auktoritärt styrda stater är Haiti, Kuba, Nicaragua och Venezuela. Haiti är dock så sönderslaget av gängkrig och konflikter att det är tveksamt att tala om ett styre överhuvudtaget.

För fackligt aktiva är Latinamerika sedan länge den farligaste regionen i världen. I nästan 90 procent av länderna i Latinamerika kränks strejkrätten. I sex av tio länder fängslades fackligt aktiva. Dödshot och fysiska angrepp är vanliga och fem fackföreningsmedlemmar dödades under året. I Colombia sköts till exempel Jhon Jarry Vargas Sarabia, medlem i oljearbetsfacket, ihjäl i Tibú.

I Argentina har den högerpopulistiske presidenten Javier Milei infört en rad antifackliga lagar. Den arbetsrättsliga lagstiftningen har kraftigt urholkats. Strejker och fredliga sammankomster har kriminaliserats. De som trots det försöker organisera sådana riskerar fängelse på upp till sex år. Argentinas fackliga centralorganisation CGT har rapporterat om omfattande polisbrutalitet och massgripanden under offentliga demonstrationer.

Kränkningar i Costa Rica

I Costa Rica begränsas de fackliga rättigheterna av hårda lagar och kränks regelbundet av arbetsgivare. Inom den offentliga sektorn

har strejker helt förbjudits inom områden som regeringen bedömer som särskilt viktiga. Inom den privata sektorn har det blivit allt svårare att bilda fackföreningar eftersom myndigheterna har försvårat registreringen. Lagen tillåter inte heller migranter att ha ledande uppdrag i fackföreningar. Eftersom migranter utgör 95 procent av Costa Ricas jordbruks- och byggnadsindustri leder lagen till att ett stort antal arbetare helt saknar facklig representation.

Endast en procent av Panamas arbetare har tillgång till kollektiva förhandlingar, främst på grund av hot och restriktiv lagstiftning. Som ett resultat av detta är det i praktiken omöjligt att bilda fackföreningar i mer än 90 procent av företagen. Arbetare som försöker organisera sig utsätts regelbundet för hot, avskedanden och i vissa fall dödshot. Attackerna har intensifierats under året, bland annat mot byggarbetsfacket SUNTRACS. I februari genomförde tusentals byggnadsarbetare anslutna till SUNTRACS en timplång nationell protest. Regeringen svarade med ett våldsamt polisinslag och grep 514 arbetare.

Konflikten handlar främst om gruvbrytning och en hårt kritiserad pensionsreform. Facket har bland annat kritiserat regeringen för att ha överlåtit nationella tillgångar till utländska gruvbolag. Regeringen har svarat med att frysa fackliga tillgångar, fängslat fackliga ledare och tvingat flera av dem i landsflykt. Bland dem finns SUNDTRACS ordförande Saul Méndez.

Laglöst Haiti

I El Salvador har president Nayib Bukele genomfört ett allt mer odemokratiskt styre där parlament liksom fackföreningar berövats sitt inflytande. I Haiti har nästan alla företrädare tvingats lämna sina hem för att undkomma våld. Generalsekreteraren för facket CTSP och hans familj tvingades att fly till säkerhet efter att deras hem attackerats och invaderats av beväpnade gäng.

Colombia har länge präglats av ett fientligt klimat för fackligt arbete. I juli bildades dock SINTRALIMCO, ett nytt colombianskt städarbetareförbund, som en reaktion på den långvariga diskriminering anställda inom städbranschen utsatts för. SINTRIMACO har bland annat fått stöd från den internationella branschfederationen UNI, där Fastighets, GS, Handels, Seko och Transport är medlemmar.

Hopp i Mexiko

Sedan vänsterns Claudia Sheinbaum vann presidentvalet i Mexiko förra året har landet genomfört flera reformer för att stärka anställdas rättigheter och öka det fackliga inflytandet, bland annat genom ökade möjligheter för anställda att få rättslig hjälp och en förbättrad trepartsdialog mellan staten, arbetsgivarna och de fackliga organisationerna.

Bland de länder som utvecklats i positiv riktning finns också Brasilien där demokrati och fackliga rättigheter stärks efter att den tidigare fackföreningsledaren Lula da Silva besegrade högerpopulisten Jair Bolsonaro i presidentvalet förra året. I september i år dömdes Bolsonaro till fängelse för sitt försök till statskupp efter att han förlorat valet. Högern i Brasilien driver nu en omfattande kampanj för att få honom benäddad och därmed göra det möjligt för honom att ställa upp i nästa presidentval. ●

FOTO: CHINTTAKEMI KEIRAYUKI

Arbetares saknar rättigheter i stora delar av Latinamerika.

Mellanöstern och Nordafrika

Den så kallade MENA-regionen, Mellanöstern och Nordafrika, är fortfarande den mest odemokratiska regionen i världen. 98 procent av befolkningen bor i auktoritärt styrda stater. De återstående två procenten bor i Israel. Under Netanyahus högerregering har dock utvecklingen gått i auktoritär riktning, bland annat genom den israeliska högerregeringens attacker mot det oberoende rättsväsendet och mot oppositionella medier.

De enda stater i regionen som tillåter oberoende fackliga organisationer är Israel och den palestinska myndigheten på Västbanken. De fackliga centralorganisationerna Histadrut i Israel och PGFTU i Palestina är båda medlemmar i ITUC. I juni fick Palestina dessutom formell observatörsstatus i ILO, vilket är ett stort steg framåt för palestinska arbetares rättigheter och representation i det internationella systemet.

Palestinska arbetare har drabbats hårt av kriget i Gaza som kostat tiotusentals civila livet, förstört infrastruktur och jobbmyndigheter. Våldet har också nått det av Israel illegalt ockuperade Västbanken. I Enligt PGFTU har flera palestinska arbetare attackerats och dödats av bosättningsextremister. Många palestinier har inte kunnat försörja sina familjer eftersom arbetsmarknaden helt har kollapsat och trygghetssystem saknas. Israel har dessutom hållit inne anställdas löner. I oktober attackerade den israeliska armén dessutom PGFTUs kontor i Nablus på Västbanken.

Histadrut är starkt kritiska mot Israels regering. I november grep polisen flera av ledarna, däribland Histadruts ordförande Arnon Bar-David, efter påstådd korruption.

ITUC har välkomnat den överenskommelse om vapenvila som gjordes i oktober och efterlyser nu ett omfattande stöd för återuppbyggnad av Gaza, där de sociala parterna inklusive fackföreningar får en roll. ITUC är också berett att stödja dialog och samarbete mellan fackföreningsrörelsen i Palestina och Israel

Oro inför fotbolls-VM

De flesta MENA-länder fortsätter att kränka grundläggande rättigheter. Saudiarabien har enligt ITUC genomfört vissa åtgärder för att modernisera sin arbetsmarknadspolitik, bland annat genom införande av arbetsdomstolar och ett förbättrat socialförsäkringssystem som nu även omfattar migranter. Det är dock fortfarande oklart om dessa reformer har lett till förbättringar i verkligheten. När det gäller grundläggande rättigheter som föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar har det inte skett några framsteg alls.

Oron har också ökat efter att Saudiarabien

ingått avtal med Somalia för att rekrytera somaliska arbetare inför fotbolls-VM 2034. Trots tydliga rekommendationer från ILO innehåller avtalen inga regler om arbetarskydd i linje med internationella normer. ILOs Internationella Arbetskonferens, ILC, ställde sig i somras bakom den anmälan som ett stort antal fackliga organisationer gjort mot Saudiarabien för omfattande kränkningar av migrantarbetares rättigheter. Anmälan dokumenterade ett brutalt mönster av tvångsarbete, lönestöld, sexuellt utnyttjande och systematisk rasism. I centrum för dessa övergrepp ligger det så kallade kafalasystemet som ger arbetsgivare nästan total kontroll över anställdas liv.

I Marocko har de fackliga organisationerna CDT och UMT lett protester mot en ny lag om inskränkt strejkrätt. Lagen innebär bland annat hårda straff för de som deltar i vad myndigheterna betraktar som olovliga strejker och att anställda kan tvingas till strejkbryteri.

I Oman har vissa framsteg skett, bland annat genom inrättandet av en dialogkommitté för att arbetsmarknadslagar. I kommittén ingår representanter från regeringen, arbetsgivarorganisationer och den fackliga centralorganisationen GFOR.

I Egypten råder ett systematiskt förtryck av

all oberoende facklig verksamhet. Myndigheterna ställer absurda krav på byråkratiska procedurer för att anställda överhuvudtaget ska få registrera en fackförening. Under det senaste året har minst fyra fackföreningsmedlemmar fängslats för "medlemskap i en terroristorganisation". Ett stort antal arbetare har åtalats för att ha deltagit i strejker.

Fortsatt förtryck i Iran

I Iran fortsätter det omfattande förtrycket. Fria fackliga organisationer förföljs och ett stort antal fackliga ledare sitter i fängelse. I november frigavs två franska medborgare från den fackliga organisationen FO, Force Ouvrière, Cécile Kohler och Jacques Paris, som suttit fängslade i Teheran i tre år. De anklagades för "samverkan i syfte att undergräva landets säkerhet", en anklagelse som kan ge fängelsestraff på upp till fem år.

Konflikter och våld har länge gjort att anställda i Syrien och Jemen saknar tillgång till även de mest grundläggande rättigheterna. I Jemen har statliga institutioners kollaps direkt påverkat fackföreningarnas frihet. I Syrien har arbetare dock börjat organisera sig efter diktatorn Bashar al-Assads fall förra året. I maj höll ILO ett möte i Damaskus med syriskas regeringsrepresentanter, arbetsgivare och fackföreningar där möjligheten att bygga upp en social dialog diskuterades. I fokus stod anständiga jobb, socialt skydd och arbetstagares rättigheter. Mötet avslutades med ett gemensamt åtagande att bygga vidare på dialogen.

I Tunisien är det demokratiska experiment som inleddes vid den så kallade arabiska våren 2011 definitivt begravt. Den tunisiska fackföreningsrörelsen, som 2015 var med och fick fredspriset för sitt demokratiarbete, är i dag systematiskt förföljd och alla fackliga rättigheter kraftigt inskränkta. ●

FOTO: AHMED ABU HAMEEDA

Palestinas observatörsstatus i ILO är ett framsteg för palestinska arbetare.

Afrika

Afrika söder om Sahara är en av världens absolut fattigaste regioner. Fattigdomen förvärrades dessutom under pandemin och det kommer enligt ILO att ta lång tid att komma tillbaka till situationen före 2020.

En viktig orsak är att så många arbetar i den informella sektorn och därmed saknar rättigheter. I Afrika söder om Sahara arbetar endast 15 procent av de anställda i den formella sektorn. Ungdomar har mycket högre arbetslöshet och små chanser att få en fast anställning. I många afrikanska länder lägger kvinnor och flickor mer tid på oavlönat omsorgsarbete, vilket begränsar deras ekonomiska möjligheter.

Afrikanska Unionen antog i mars en konvention om att stoppa våld mot kvinnor och flickor.

Konventionen innebär omfattande åtgärder för att stärka samarbete mellan afrikanska länder genom ett juridiskt bindande regelverk.

Ungefär två tredjedelar av befolkningen i Afrika söder om Sahara bor i auktoritärt styr-

da länder. Demokratinivåerna i regionen har enligt V-dem minskat under de senaste åren, delvis på grund av en serie militärkupper. Det finns två demokratier i regionen, Seychellerna och Sydafrika.

Motstånd i Kamerun

Den fackliga situationen i Afrika varierar starkt mellan olika länder. I bland annat Ghana, Nigeria, Kenya och Sydafrika är fackföreningsrörelsen relativt stark. Mer än 90 procent av länderna i Afrika kränker dock regelbundet fackliga rättigheter.

Strejker och protester möttes med våldsamt förtryck i Kamerun, Kenya och Mauretanien. Arbetsgivare saboterade facklig verksamhet i

Botswana, Etiopien, Guinea, Kenya, Lesotho, Liberia och Senegal. Militärjuntor i Västafrika, däribland Burkina Faso, Tchad, Gabon och Mali, hindrade fackföreningar från att verka fritt.

I början av året utbröt våldsamma sammandrabbningar mellan polis och sockerrörsarbetare vid Kameruns största sockerfabrik, SOSUCAM. Oroligheterna inleddes när polisen ingrep mot en strejk för högre löner och bättre arbetsmiljö. När arbetarna gjorde motstånd sköt polisen och dödade en arbetare. I oroligheterna som följde skadades minst 11 personer och omkring 20 personer greps.

Skydd för migranter

I Niger undergräver militärjuntan allvarligt arbetares rätt till oberoende representation. I Tchad har myndigheterna stängt ned en nybildad läroorganisation för att "garantera en fredlig utbildningsmiljö och förhindra oroligheter som kan påverka eleverna". I Mali kidnappades två fackföreningsmedlemmar inom kriminalvården i tre dagar för att de kritiserat militärjuntan.

Asien och Stillahavsområdet

Asien och Stillahavsområdet är en av världens mest mångskiftande regioner. Befolkningen på över fyra miljarder människor omfattar några av världens rikaste länder, men också två tredjedelar av världens fattiga.

Stillahavsområdet domineras av utvecklade demokratier som Australien och Nya Zeeland, båda med en relativt stark oberoende fackföreningsrörelse. Även Japan är en stabil demokrati med starka och oberoende fackliga organisationer. Akiko Gono från den japanska fackliga centralorganisationen Rengo är för närvarande ordförande för ITUC. Taiwans demokrati har stärkts de senaste åren. Landet har också en oberoende fackföreningsrörelse under ledning av Taiwan Confederation of Trade Unions, TCTU.

Närmare 80 procent av befolkningen i Asien saknar dock demokratiska fri- och rättigheter. Det gäller till exempel Kina, Myanmar och Nordkorea. Många lever också i länder som befinner sig i en gråzon mellan demokrati och auktoritärt styre, som Indien och Pakistan. I två länder går utvecklingen enligt V-dem nu i demokratisk riktning; Maldiverna och Sri Lanka.

Våld i Nepal

Nio av tio länder i regionen kränker fackliga rättigheter som strejkrätten och rätten att

organisera sig. I nästan hälften rapporterades våld mot fackligt engagerade eller strejkande arbetare.

En domstol i Baluchistan i Pakistan har förklarat 62 fackföreningar olagliga, vilket innebär att miljontals offentliganställda nu saknar kollektiv representation. I Nepal kämpade kasinoanställda i nästan ett år för att deras arbetsgivare skulle tillämpa ett kollektivavtal från 2023. Nepal har under hösten dessutom präglats av omfattande protester mot korruption inom regeringen. Protester som har mötts av brutalt våld från polis och säkerhetsstyrkor.

I Indien har det styrande hindunationalistiska BJP med premiärminister Narendra Modi i spetsen gradvis inskränkt fackliga rättigheter. I somras greps över 900 anställda i ett elektronikföretag för att ha organiserat en demonstration mot sin arbetsgivare. Genom landsomfattande strejker har den indiska fackföreningsrörelsen ställt krav på tryggare anställningar, höjda minimilöner och rätt till kollektiva förhandlingar.

UNI presenterade nyligen en rapport som visar att anställda i Amazons lager i Indien

tvingas att arbeta i temperaturer upp till 55 plusgrader. Undersökningen omfattar 474 lager- och leveransarbetare. Av de tillfrågade uppgav 75 procent att de själva eller en kollega behövt läkarvård och 58 procent beskrev sina arbetsplatser som "extremt heta och osäkra". Nästan 68 procent uppgav att de känt sig sjuka, yra eller svimfärdiga på jobbet, och 85 procent hade sett en kollega bli sjuk på grund av värmeexponering.

ILO-beslut mot Myanmar

Fyra år efter militärkuppen i Myanmar fortsätter förtrycket av fackliga och andra mänskliga rättigheter. Totalt har 151 fackföreningsmedlemmar arresterats. Två avtjänar livstidsstraff, en har dött i häktet och en har avrättats. Oberoende fackföreningar som Confederation of Trade Unions Myanmar (CTUM) är i princip förbjudna. ILO har nu beslutat att åberopa arti-

I Myanmar fortsätter det folkliga motståndet mot militärdiktaturen.

I Mauritius arbetar den fackliga centralorganisationen CTSP för att skydda migrantarbetare, som ofta är fast i skuldslaveri och utsatta för hot från arbetsgivare. CTSP erbjuder migrantarbetare gratis fackligt medlemskap och ser till att de har tillgång till information och stöd på sitt modersmål. Arbetet bedrivs bland annat med stöd från det internationella branschfacket IndustriAll, där IF Metall, Elektrikerna och Pappers ingår.

I Ghana genomförde Ghana Mine Workers Union en framgångsrik kampanj för att myndigheterna skulle upphäva brittiska Future Global Resources licens för Bogoso-Prestea-guldgruvan. De anställda hade bland annat inte fått lön sedan januari 2024. Fackets krav ledde till myndigheterna upphävde gruvlicensen.

Nigeria hamnar i år för första gången på ITCs lista över de tio värsta länderna för fackliga rättigheter. Fackligt aktiva utsätts för allt grövre attacker, som trakasserier, misshandel och våldssamt förtryck av fredliga protester. Rätten till kollektiva förhandlingar undergrävs systematiskt.

Situationen för mänskliga rättigheter och

FOTO: KRISTIN WILSON

Arbetslösheten är hög bland afrikanska kvinnor.

medborgerliga friheter fortsätter att försämrars i Eswatini. De kungliga myndigheterna förbjuder politiska partier och oberoende fackföreningar förföljs. Sticks Nkambule, generalsekreterare för Eswatinis transport- och kom-

munikationsfack lever fortfarande i exil efter att ha flytt från ett mordförsök för tre år sedan. Han kan inte återvända hem eftersom han är efterlyst för "brottsligt beteende. ●

kel 33 i ILOs stadga mot regimen i Myanmar. Beslutet innebär att alla ILOs medlemsstater ska se över investeringar, leveranskedjor och samarbeten som kan stödja regimen, liksom leveranser av vapen, flygbränsle och kapital.

I Kambodja har Morm Rithy, ordförande för Kambodjanska turism- och tjänstearbeterförbundet CTSWF, dömts till fängelse i 18 månader och böter för uppvigling och för att ha "diskrediterat ett rättsligt beslut". Anklagelserna grundade sig på kommentarer som Rithy gjorde under en Facebook-sändning där han kritiserade arresteringen av en kasinomedarbetare.

Fackföreningsrörelsen i Indonesien vann en viktig seger när författningsdomstolen delvis upphävde en kontroversiell lag om "skapande av arbetstillfällen", en lag som undergrävde anställdas rättigheter och försvagade arbetarskyddet.

I Filippinerna kämpar fackligt aktiva för att kunna utöva även de mest grundläggande rättigheterna i en miljö präglad av trakasserier, våld och död. Regeringen har länge svartlistat fackliga ledare och medlemmar, och anklagat dem för att stödja den kommunistiska gerillan NPA.

Strejker i Kina

I Kina tillåts inga andra fackliga organisationer än All-China Federation of Trade Unions (ACFTU), som är starkt lterat med det styrande kommunistpartiet. Strejker och andra arbetarprotester förekommer dock och har tidigare

rapporterats av oberoende China Labour Bulletin, CLB, i Hongkong. CLB tvingades dock under året att upphöra med sitt arbete på grund av bristande ekonomi.

Sedan Kina tog över makten i Hongkong har Hongkongs fria fackföreningsrörelse, HKCTU, förbjudits och dess ledare fängslats eller tvingats i landsflykt. HKCTU fortsätter nu sitt arbete i exil från London. Ett nyinrättat brott – "samarverkan med externa krafter" – kriminaliserar samarbete mellan lokala fackföreningsmedlemmar och internationella fackföreningar. Fackföreningsmedlemmar kan dömas till mångåriga fängelsestraff om de befinsn skyldiga till "handlingar som äventyrar den nationella säkerheten".

Med hot från arbetsgivare, våld, massuppsägningar och restriktiva regler för medlemskap och registrering är det praktiskt taget omöjligt för arbetare i Bangladesh att organisera sig fackligt. I februari strejkade och demonstrerade mer än 800 arbetare inom dryckesindustrin för att protestera mot den orättvisa uppsägningen av tio fackföreningsmedlemmar. Transcom Beverages, Pepsi Colas exklusiva franchisetagare i Bangladesh, svarade med att kalla in polisen som attackerade demonstranterna med batonger. Tjugotre arbetare arresterades och åtalades.

Facklig seger i Sydkorea

Regeringens åtgärder har fått hård kritik internationellt, bland annat från de svenska Bygg- och Träfacken, SBTf, som menar att

regeringens åtgärder är en kränkning av arbetares rätt att organisera sig och välja sina egna företrädare, en rättighet som skyddas av ILOs konvention 87 som Australien ratificerat.

I Sydkorea vann fackföreningsrörelsen en historisk seger när lagen om fackföreningar och arbetsmarknadsrelationer ändrades efter mer än ett årtionde av kamp. Ändringarna innebär bland annat att arbetsgivarna inte längre kan gömma sig bakom underleverantörskedjor och att arbetare inte längre kan tystas genom förödande skadeståndskrav.

Labourregeringen i Australien har nyligen i samråd med fackföreningsrörelsen stärkt skyddet av fackliga rättigheter. Straffen för uteblivna eller för låga löner har skärpts och arbetsgivare kan nu hållas straffrättsligt ansvariga för utebliven betalning.

Samtidigt pågår i Australien en uppsplitande konflikt kring fackförbundet CFMEU som bland annat organiserar anställda inom bygg, skogsbruk, gruvor och energi. Bakgrunden är brottsanklagelser och har bland annat lett till att den australiska Labourregeringen satt vissa delar av förbundet under tvångsförvaltning. Den australiska regeringen har fått stark kritik från det internationella branschfacket BWI som menar att åtgärderna mot CFMEU är ett brott mot ILOs konvention 87 om arbetares rätt att själva välja sina företrädare. Konflikten har splittrat den australiska fackföreningsrörelsen där Australiens motsvarighet till LO, Australian Council of Trade Unions, ACTU, har tagit ställning mot CFMEU. ●

Vad vill LO?

LOs internationella arbete utgår från LOs övergripande prioriteringar om jämlikhet, det goda arbetet och organisering.

För att uppnå dessa mål inom det internationella arbetet ska LO arbeta för:

- Att alla stater och företag respekterar ILOs regelverk för fackliga rättigheter. All handel ska ske utifrån goda sociala villkor för arbetstagarna.
- Att upprätta globala avtal och påverka viktiga internationella institutioner som ILO och OECD¹. Detta ska göras genom fackliga representanter i bolagsstyrelser och via samverkan inom våra internationella organisationer, som ITUC och TUAC².
- Att minst en procent av Sveriges bruttonationalinkomst går till bistånd.
- Att den nödvändiga klimatomställningen blir rättvis och hållbar. Att utsläppsminskningar kombineras med hög sysselsättning och bra jobb med goda löner och arbetsvillkor.
- Att mänskliga rättigheter respekteras vid stora internationella evenemang, som exempelvis idrottstävlingar.
- Att konkurrens på EUs inre marknad sker på rättvisa villkor och att EUs lagstiftning respekterar den svenska arbetsmarknadsmodellen.
- Att aktivt arbeta för organisering. För att den globala fackföreningsrörelsen i längden ska vara en kraft att räkna med krävs massiva insatser för att höja medlemsantalet.

¹ OECD är en internationell ekonomisk samarbetsorganisation.

² TUAC är den fackliga rådgivande kommittén i OECD.

Våra internationella verktyg

En stor del av LOs internationella arbete bedrivs inom ramen för Världsfacket ITUC, International Trade Union Confederation. ITUC har 333 medlemsorganisationer som tillsammans representerar 200 miljoner arbetare över hela världen. ITUCs regionala organisationer är ITUC-AP för Asien och Stilla-havsområdet, ITUC-AF för Afrika och TUCA för Amerika.

De europeiska fackliga organisationerna samarbetar även i Europafacket, ETUC, European Trade Union Confederation. ETUC har 93 medlemsorganisationer i 41 länder. Inom ETUC finns tio regionala branschfederationer där flera LO-förbund är medlemmar.

Fackföreningsrörelsen är också representerad i TUAC, OECDs rådgivande kommitté, och i EESK, den europeiska ekonomiska och sociala kommittén, som är ett rådgivande organ till kommissionen, ministerrådet och Europaparlamentet. Inom ITUC finns också den europeiska regionorganisationen PERC, Pan-European Council. I PERC ingår samtliga europeiska medlemmar inom ITUC, både i och utanför EU.

Fackföreningsrörelsen i Norden arbetar också tillsammans inom Nordens Fackliga Samorganisation, NFS.

En annan viktig del av LOs och LO-förbundens internationella solidaritet är det fackliga biståndet, vårt utvecklingssamarbete med systerorganisationer över hela världen. Det mesta av det fackliga biståndet går via Union to Union, det samverkansorgan som LO, TCO och Saco har tillsammans. En del av LO och LO-förbundens fackliga bistånd går också genom arbetarrörelsens gemensamma organisation för internationell solidaritet; Olof Palmes Internationella Center. Genom Union to Union stöttar de svenska förbunden i dag ett hundratal fackliga utvecklingsprojekt över hela världen.

Aktuellt från LO-förbunden

LOs medlemsförbund bedriver ett omfattande internationellt arbete. Här kan du läsa om aktuell internationell verksamhet i ditt förbund.

FAKTA FEDERATIONER

LOs medlemsförbund är dessutom med i sina respektive globala fackliga federationer, Global Union Federations, GUF:

- Building and Woodworkers International, BWI
Medlemmar från LO: Byggnads, Elektrikerna, Pappers, Seko, Målarna och GS-facket
- International Arts and Entertainment Alliance (IAEA)
Medlem från LO: Musikerförbundet.
- IndustriALL.
Medlemmar från LO: IF Metall, Elektrikerna och Pappers.
- International Transport Workers Federation, ITF
Medlemmar från LO: Kommunal, Seko och Transport.
- International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations, IUF
Medlemmar från LO: Hotell- och restaurangfacket, Kommunal och Livs.
- Public Services International, PSI
Medlemmar från LO: Kommunal, Seko och Transport.
- UNI Global Union (UNI)
Medlemmar från LO: Fastighets, GS-facket, Handels, Seko och Transport.

Elektrikerna

f fastighets

GS-FACKET

IFMETALL

Kommunal.

Livs

LIVSMEDELS ARBETAREFÖRBUNDET

Musikerförbundet

**Global
facklig
utblick**

**Jorden
runt**

Denna tidning går att beställa utan kostnad (frakt och expeditiönsavgift tillkommer) från LO-distribution, 811 88 Sandviken
E-post: lo@strd.se <http://www.lo.se/distribution>

Global facklig utblick ges ut av Landsorganisationen i Sverige.
Projektleddning och redaktion: Enheten för internationella frågor. Redaktör: Mats Erikson.
Form: LO. Produktion: Bantorget Grafiska AB. Tryck: Ruter AB, Laholm 2025.

Landsorganisationen i Sverige
Telefon: 08-796 25 00. Postadress: LO, 105 53 Stockholm.
Besöksadress: Barnhusgatan 18, Stockholm. E-post: info@lo.se www.lo.se